

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XXXIV. [i.e. XXXV.] Quantum nos tum Cœlitibus aliis, tum
maximè Custodi Angelo devotos esse oporteat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

DISCURSUS XXXIV.

*Quantum nos tum Calitibus aliis, tum maxime
Custodi Angelo devotos esse oporteat.*

I. Urres illæ, quas prope
maris littus erectas vi-
demus, geminum na-
vigantibus afferunt
emolumentum: mon-
strant in tenebris, quæ sit navigandum;
cùm piratæ imminet, securum præ-
stant asyllum. Magnâ ergo causâ S.
Basilii inductus est, ut Beatos Calites,
Advocatos nostros, Turres appella-
ret: ipsi siquidem securo in littore
æternitatis beate positi, animo & vo-
luntate mari Temporis, mille tempe-
statibus & periculis obnoxio propin-
qui, utrumque hoc nobis præstant be-
neficium, dum & viam monstrant ex-
emplo, & suo periclitantes tegunt pa-
trocinio. Et verò quoties in densis
ignorantiæ tenebris cæca nostra mens
nesciret, quæ sit pergendum, nisi san-
ctissima eorum facta & exempla, mille
inter scopulos & vada monstrarent,
quæ via sit tenenda? Quoties Piratæ
stygii, remis velisque inveci, mise-
ram nostram naviculam obruerent, ac
prædarentur, nisi illa sollicitâ fugâ ad
unam ejusmodi Turrim Cælestium
festinaret, ex quâ mille pendent clypei
ad nos protegendos, & mille hastæ ad
inimicos profligandos? Mille clypei
pendent ex ea; omnis armatura Fortium.
Hinc finem discimus & scopum, quem

sibi præfixit Deus in magnis his san-
ctitatis, consummatæque virtutis mo-
libus erigendis: ut Fidelibus suis in
terris præberet Exemplum, in Cælo
præsidium. *In Terris visus est, ut esset S. Bern.
Exemplum: in Cælo levatus, ut esset Pa-
ser. 1. de
trocinium.* Atque hoc etiam est, quod S. Villo-
nostris erga Beatos Calites obsequiis re-
ac pietate oportet spectare, ut imitan-
do eorum egregia virtutum exempla,
dignos nos reddamus potenti eorun-
dem patrocinio. De utroque isto ho-
dierna die disseramus, sic tamen, ut
præcipuè Calitum numero Custodes
nostros Angelos comprehendamus; à
quibus quanto plura identidem, &
certò recipimus beneficia, quàm ab al-
lio quoquam Cælestium, ita par est nos
illis impensius esse devotos, animoq;
propensius addictos.

I.
II. Primò Sancti idex illæ sunt,
quas nobis in agendo propositas esse
oportet, si verè nos ipsi devotos glo-
riari volumus. E primis, cur car-
nem nostram Dei Verbum assumpserit,
causa una fuit, ut visibile mortalibus
proponeret Exemplar & ideam, quam
imitando sanctitatem assequeretur.
Et verò exigebat id ipsum Redemptoris
officium. Quid enim tandem
emolumentum allaturum erat nobis ly-
trum

trum illud abundantissimum, quod pro nostra salute in Cruce appendit, si modum ignorassemus, quo cum illo oporteret negotiari? Decebat, ut suâ ipse vitâ, doceret nos rationem promerendi illa bona, quæ morte sua erat nobis procuraturus. Quamquam autem perfectissima hæc vitæ Christi idea susceptura erat mortalibus, ut juxta istud prototypo nobilissima virtutis ectypa formarent, Christi tamen gloria, & nostrâ videbatur postulare infirmitas, ut aliæ etiam minoris perfectionis idæ extarent, & alii etiam, naturæ conditione similes, prægressi, dicere possent secuturis illud Apostolicum; *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.*

III. Dixi, deberi hoc ipsi Christi Servatoris gloriæ: neque enim Sol unquam certius ac clarius agnoscitur fons omnis luminis, quam nocturno tempore, quo tot fulgentissimas, tantæque molis facies suâ luce implet, ut nocturno tempore viam monstrent, & densas illas, quas ipse nostro horizonte digrediens post se relinquit, tenebras nonnihil dissipent. Ita & Servator noster Christus non aliâ se perfectissimam eundemque absolutam numeris sanctitatis Ideam probavit, quam quando è nostro abiens hemisphærio, ut Calo se redderet, tot minora sidera, tæo plena lumine reliquit, quor sunt dispari perfectione Sancti, qui suas pæcul absentis vices suppleant, & gressu nostros, quos in tenebris miculost & titubantes Calum versûs dirigimus, dirigant.

IV. Addidi, deberi id etiam imbecillitati nostræ, duplici de causâ. Primò quidem, quia vel ipso virtutum in choro numerantur aliquæ, quæ perfectionis alicujus defectum in habente arguunt; talis est Fides, atque, sine quibus etsi in terris rectè non vivitur, in Patriæ tamen beas sedes, ubi suis cuncta absoluta sunt numeris, ipsæ nos non comitantur. His etiam Servator noster caruit: unde & earum normam suismet actionibus & exemplis reliquere nobis non potuit. Non potuit ille nobis dicere; *Discite à me, quâ ratione arcanissima, quæ vobis revelo, mysteria, fide tenenda sunt firmissimâ; quâ ratione promeritis culpis pœnas redimatis; quâ à Dei speretis gratiam; quâ peccatam admittâ, & ingratiissimam pro innumeris Dei donis animum detestemini: decebat proin alias nobis Ideas, alias proponi harum virtutum actionumque exercendarum normas. Dat ergo nobis suo loco Magdalenam aliquam, quæ totum Peccatorum agmen his verbis exciret: *Imitatores mei estote.* Discite à me amare flere vestras culpas, venâ lacrymarum tam perenni, ut illæ vestris ex oculis manare nunquam cessent, donec fuis illos manibus mors claudat. Discite, viva fide ad pedes Servatoris vestri abjecti eos mille osculis libare: osculari, inquam, pedem sinistrum, adorando formidandam ejus Justitiam, & timendo omnem pœnam; osculari dextrum, ut honoretis miserationes ejus nunquam exhauriendas, & omnium no-*

1. Bern.
arm. 6.
u Cant.

Phil. 2.
15.

1. Cor. 4.
16.
Phil. 3.
17.

SEGNERI
C. O. M. O. C. R. I. S. T. I. N. I.
M. V. I.

Bern. xarum veniam speretis. Discite ef-
form. fundere non parce, sed prodigè san-
u Cant. tam hoc unguentum actionum per-
 asialium, quibus opprimatur & supe-
 retur pessimus ille & intolerabilis vita
 præterita factor. *Imitatores mei esto-
 te.* Quod autem hic de Penitentia
 virtute à me dictum est, vobis etiam
 dicere licet de aliis generis ejusdem,
 nostra imbecillitati omnino expedi-
 se, ut hæc, quæ in Christo relucere non
 poterant, in aliis reluceant virtutes,
 faciemque nobis præferent ad imitan-
 dum, atque adeò Servator his nonnul-
 los leviorum suorum, verbis alloque-
 retur: *Sitis sine querela in medio
 nationis prava, sicut Luminaria in
 Mundo.*

V. Quin & iis in virtutibus, quæ
 in Christo ipso splendebant, alias in-
 feriores gradus ac ordinis Ideas nostra
 imbecillitas postulabat: atque hæc
 est altera ratio. Imitatio siquidem
 eorum, qui naturâ nobis, ceterisque
 dotibus, aut etiam defectibus ac mi-
 seriis pares sunt, multò facilior ac
 suavior accidit. Cum Apostolus se
 ipsum Ideam proponit Fidelibus,
 quam imitentur, sapius ingeminan-
 do: *Rogo vos, imitatores mei estote:*
 nemo sibi persuadeat, ut sapienter
Phil. 3. Chrylostomus monuit, vanitatis id,
 & nescio cuius gloriola consecranda
 studio factum. Sed ita loquitur eâ
 causâ, ut omnes doceat, virtutem
 non ita sitam in arduo, ut ad eam eniti
 non possit, qui leviò voluerit. *Non se
 extollit, sed ostendit facilem esse virtu-
 tem.* Et si verum fateri lubet, artis
 pictoriae tironibus non est adeò difficil-

le formare cætypon prototypo non
 simile tantum, sed & æquale: difficil-
 limam tamen ipsis est, servata ad amul-
 sum omni partium proportionem ima-
 ginem Ideâ multò minorem perficere.
 Imitari autem Exempla Servatoris est
 prototypum imagine minore imitari;
 quæ res minùs peritos meritò abster-
 feat. Voluit proinde Deus, ut ex-
 tarene Ideæ & prototypa nostra imbe-
 cillitati, & virium tenuitati magis pro-
 portionata, sic ut nobis liceret ex ec-
 typis ecrypa formare, & ex imagine æ-
 quali æqualem pingere. Nec satis expli-
 cari potest, quantum hinc animorum,
 debiliores minùsve periti sumant ad
 superandas, quæ in virtutum studio
 occurrunt plurima, difficultates. Ac-
 cedit nonnunquam ad maris litus ti-
 midum cervorum agmen, videtque
 non procul nemus, in quo nec pascua
 desint, quibus se recreet, nec arbores,
 quarum se latebris tegat, cuperentque
 singuli in locum tam amœnum pedem
 quamprimùm inferre; sed remoratur
 maris sinus, aut angustum, quod in-
 terjacet, fretum. Dum autem in-
 certi fluctuantisque ad felicem illam
 silvam frustra aspirant, prodit eorum
 è numero quispiam & corporis mole
 præ cæteris vilendus, & animo majos,
 cornuumque suorum ramos, ut mi-
 litare signum præferens aquas trans-
 nataturus ingreditur, eoque velut ex-
 emplo omne reliquum agmen nullo
 negotio post se trahit. Nec dispar in
 virtutum studio rerum conditio est.
 Ostendit nobis Fides felices terras, pa-
 sca salubria, & securum in præcepto-
 rum diviorum, Consiliorumque ob-
 ser-

servatione receptum; sed qua intermedia est difficultas, qua non superata optatum ad locum non pervenitur, nos exanimat. Cum foruitò in manus venit Historia vitæ Sancti alicujus, aut ipsi oculis, non auribus tantum, usurpare datur facta quædam heroica; excutit confestim exemplum ejusmodi desperationem, vires suggerit, ad imitationem invitat, & nescio quâ occultâ vi pertrahit: cujus rei illustre exemplum in S. Augustino habemus; cum & ipse nondum suis miseriis expeditus, anceps hæreret, possent præsentium voluptatum & illecebrarum suavitate neglectâ, natando quodammodo ad illas tendere procul remotas delicias & gaudia, quæ Fides

Conf. l. 8. c. 11. n. 3. Tum enim, *Quod isti, & ista, aiebat, tu non poteris?* Si tam multi, & tam multæ fretum hoc tranârunt feliciter, calcatisque omnibus,

quas sensus offerebat, quibusque pelliciebat, illecebris pertigerunt ad purissimos Castitatis amplexus, cur idem tibi non liceat? Si Leones fuissent illi, tu cervus fugax ac timidus, metuere, fortassis posses, ne te ipso in conatu vires deficerent, tanto illis imbecilliores. Sed en! Cervi fuerunt & ipsi, perinde ac tu, naturâ imbelles, minime audaces, inermes, & tamen divinâ adjuti ope res tantas perfecerunt; & te illos sequi pudet, aut ræder? *Tu non poteris quod isti, & ista? An verò isti, & ista in semetipso possunt, ac non in Domino Deo suo?* Sic nobis illustris iste Penitens suas in charta luctas depinxit, ut suæ ad meliora conversionis gloriam tribueret virtuti ex-

emplorum, quæ à sanctis data intuebatur. Hæc autem eadem si nos quoque attentis animis contemplari voluerimus, experiemur & ipsi, quam potenter ad calcandam duram virtutis semitam incitent relicta à præsentibus vestigia. Et verò, teste eodem S. Doctore, difficile dictum est, quantum Romæ potuerit lecta S. Antonii vita, quam S. Athanasius literis consignârat, cum primùm illam in urbem illata est. Videbatur adempta Christi Sectatoribus omnis excusatio, dum tam procul aberant à sequenda Servatoris doctrinâ, cum vir ille Sanctus opibus omnibus sua voluntate abjectis, spretis voluptatibus, delitiis, humanòque commercio, palàm fecisset, quàm propè illam sequi liceat; tantamque post se traxisset sequaciam multitudinem, ut impleret solitudines ac spelæa habitatoribus perpetuis, & tot generosis vani ac superbi Mundi contemptoribus, quot eum secuti erant Eremitæ Inquilini.

VI. En necessitatem exemplorum, quibus nostram segnitiam ad vivendum ex virtute Sancti excutere quæ est tam manifesta, ut Deus voluerit in omni hominum conditione, omni gradu, omni sexu, omni vitæ instructo, quamlibet aut humili, aut lubrico, extare complura exempla, quæ tutò imitemur; palàmque fieri, sicut nullum est peripheriæ punctum, à quo ad centrum duci linea non possit, si modò libeat; ita nos, quocumque demum in statu ac conditione sumus, rectâ tendere ad Deum posse, & non tantùm salutem, sed virtute, com-

2. Reg.
11.

animum supergressâ, illustrem sancti-
tatem, ac tandem gloriam consequi.
Par proinde foret, semper oculis no-
stris observari horum Sanctorum vitæ
historias, & à nobis non assidue mi-
nùs, quam diligenter considerari eo-
rum vivendi rationem, ut ratione
quàm perfectissimâ eam imitando
exprimeremus. Atque hoc eâ ma-
ximè causâ, quia non oportet in ani-
mum inducere, id tantùm facere San-
ctorum exempla, ut viam monstrant;
cùm reverè etiam vires suggerant,
ad ambulandum per eam; cùm eorum
aut meritis, aut precibus inductus
Deus, alia aliâque suppeditet auxilia,
quibus aut ad inchoandum excite-
mur, aut ad pergendum in bene cœptis
roboremur; & sicut Ulmus non in-
vitat tantùm exemplo vitem, ut &
ipsa se erigat, sed tot etiam, si ita loqui
fas est, illi brachia manusq; porrigit,
quot ramos extendit, tam juvat, susti-
net, donec se ipsa erigat: sic & San-
ctorum exempla non docent tantùm,
quomodo ad Cælum rectâ tenden-
dum sit, sed vires etiam & opem con-
nantibus subministrant. *Obvium*
habebis gregem Prophetarum descen-
dentium de excelso, & insilet in te
Spiritus Domini, & prophetabis cum
eis, & mutaberis in virum alium.
Sic, ut promissum erat, in Saule Rege
factum est. Neque hujus generis
prodigia rara sunt: nullo ferè non die,
dum hi illiq; ingrediuntur arduam
virtutum semitam, obviam sibi venire
vident complures cujuscunque ordi-
nis Sanctos; Nobiles, Plebeios; Sa-
cerdotes, Laicos; Doctos, Indoctos;
R. P. Segneri Christ. Inscr. Tom. III.

Juvenes, Senes, qui exemplo eos imi-
tantur animant ad enitendum altius; eodẽ-
que tempore Spiritus Dei, intima cor-
dium pervadendo, nobiles istos tiro-
nes penitus in diversos ab iis, qui
fuerant, immutat: ex Peccatoribus
Pœnitentes facit; ex Sædatoribus vo-
luptatum, amatores & Sponfos Cru-
cis; ex avaris & cupidis, benignitatis
ac beneficentiæ ideas; ex iis, qui vir-
tutem vel in se ipsis oderant, ejus in
aliorum etiam animis propagatores
constituit ac efformat. *Insilet in te*
Spiritus Domini, & mutaberis in virum
alium.

VII. Hac igitur ratione lucidæ istæ
Sanctorum Turres in navigatione nos
nostra ducunt ac dirigunt, simulque,
dum viam monstrant, animos etiam
nostros erigunt ad sperandum, quòd
eò tandem etiam nobis liceat appelle-
re. Atque hinc convincimur, eâ nos
re potissimùm devotum Sanctis ani-
mum atque obsequia probaturos, si
semper propius ad eos morum sanctif-
simorum imitatione accedamus. Non
paucos invenire erit, qui se Divorum
alicui singulariter addictos profiteantur:
propterea quòd aliquo hebdo-
mada die lampadem ejus honori ar-
suram accendant; lineum ad ejus aram
regumentum, tapetem, cereum gran-
diorem afferant; quotidie aliquas ad
ejus cultum preces decurrant. Verùm
istud non sufficit. Necessè est obse-
quijs istis exterioribus addere & alte-
rum, animi ac spiritus, qui eorum
spiritui penitus conformis sit ac re-
spondeat. Sed cur ego ista vobis?
An id quero, ut aliquod eorum obse-
T t t quio-

2. Reg.
14.

quorum omittatis, quod assuevistis præstare, etsi ad imitandum animi non sufficiant? Hoc sanè mihi propositum non est. Quia ut sciatis, quantum damni afferat etiam ab ita constitutis obsequia illa externa præmitti, eventum narrare iuvat, quem legisse memini haud parùm terrificum; & mox cæpto itinere progredi. Asceta quidam singulari omnino ratione S. Barbaræ devotum se profitebatur, eamque quot diebus stans aut precibus, aut alio obsequii genere, venerabatur. Decursu temporis victus ignaviâ omittere cæpit exercitationes illas, & ab ipsa Diva de ea fœcordia admonitus est, quæ dormienti visa, sic absque ambagibus locuta est: Tu mihi non servis, ut solebas: & ego te non iuvabo deinceps, ut solebam. Terruit hæc admonitio hominem, non ita tamen, ut torporem excuteret; unde promeritus infelix est, ut minarum intentatarum tonitru, in fulmine tandem tristissimi exitii erumperet. Miser enim se ipso semper deterior, ex tepido frigidus, è frigidus durus, è duro omnis planè disciplinæ impatiens evasit: nec multò post, abjectis sacri Ordinis vestibus, rediit ad gustandas denuo Mundi fordiditas delicias, ut Canis ad vomitum. Cùm ita non paucos annos profugus vixisset, placuit Numini, ut invale tudine tentatus in Nosocomium se Norimbergense recipere cogeretur; ubi agnitus ut Apostata, ab alio Ordinis ejusdem Asceta vestem & habitum sacrum accepit, ut in Dei & S. familie receptus gratiam, mortem imminen-

tem securus exciperet. Sed ò non finat Deus, ne unquam cor nostrum occalleat! *Cor durum male habebit in novissimo.* Sacram istam vestem miser intuitus, perinde ac si totam vitæ perperam actæ seriem in illa legeret; Apage, clamabat, apage; tollite illam ex oculis, nisi ante tempus me occisum vultis. Hæc locutus, ut Naufragus, qui oblata sibi tabulam infans rejiceret, extremum agonem ingressus, mox vivere desit impunitus, obstinatus, omni subsidio destitutus. Videte proin, quantum damni afferre possit ignavo homini illorum obsequiorum negligentia, quæ tam prudenter Caritis alicujus honori peragere instituerat. Non igitur hæc damno obsequia, velut unquam inuutilia; vitupero tamen illa ut manca & imperfecta, & unice cupio, ut mortuas illas aut languentes actiones spiritu animetis, qui est Divorum, quos iis obsequiis colitis: ut inquam, horreatis peccatum, quod Divorum quilibet tam vehementer erat exolus: quæ enim aliàs devotio, quis tener in Deum, & Sanctos sensus esse potest in tanta motum dissimilitudine & actionum, quarum alix tam sint sanctæ perfectæque, cùm è diverso alix tam sint perhædæ? *Qua communicatio sancto homini ad Canem?* Ajunt, chordas Eccl. 17. è lupi confectas visceribus nullâ incitharâ sic temperari & intendi posse, ut aptam cum chordis ex visceribus agni confectis harmoniam efficiant; rumpes prius has aut illas, quàm harmonicè attemperes; adeo vel tum agni, congenitâ à lupis antipathia ab-

Bar.
Nider. l.
2. c. 3.

P. SÉGNÉRI
P. C. MO CHRISTIANUS

Ambr.
Pirri
Laplan

horrent. Quâ igitur ratione unquam fiet, ut viscera hominis nequam, impuri, iracundi, rapacis, rapacitate plus quam lupinâ, consonent & harmonice attemperentur cum visceribus alicujus Sancti, sinceri, puri, mansueti, & omni agno placabilioris? consonabunt nunquam, nisi Lupus ille in agnum mutari constituat, veniam noxarum præteritarum precatus, nihilque magis appetens, quam vires ac gratiam, ut in alium à se dissimilem, possit evadere.

VIII. Quàm proinde ferri nec debet, nec potest illorum Christianorum excusatio, qui cum exemplum aliquod ipsius hominis Sancti proponitur, quo inducantur ad abrumpendum commercium turpe, ad dandam offendenti veniam, ad commodorum vetitum studium omitendum, aut aliam quampiam Magnanimitatis Christianæ actionem, impudenter ac præfrictè respondent; hunc illumve fuisse Sanctum! Itane igitur fixum vobis est non jam Divos, in ideam à Deo propositos, imitari, sed Demones carnem indutos? Sanctus erat? ita est; sed non idèd alterius, quam vestrum quilibet, naturæ; simili ex carne, simili humorum temperie compositus, fragilis, infirmus, verbo, Adami ex luto formatus. Repones, scribit ad puellam, ad lam lapsam S. Ambrosius: *Non potui Virginitatem sustinere, quia carnem fragilem circumlapsam ferebam.* Sed ait S. Doctor, *Respondit tibi Beata Thecla cum innumerabilibus sociis: & nos eadem carne amicti fuimus. Quod si tandem non pudebit quempiam dicere: nec Sanctos*

quidem immunes à noxis fuisse: sicut se nobis ingens agmen Sanctorum Penitentium, vitæ suæ exemplis demonstrantium, se, etsi aliquando ceciderint, surrexisse tamen animis invictis, & denno aggressos cum hoste certamen non antè pugnare desuisse, quam vincerent & triumpharent: & quemadmodum navis post discussum periculum refecta, & bitumine probe oblita non aliâ parte jam minus admittit aquam, quam quâ prius neglecta vectores omnes præsentis discrimini exposuerat: sic Sancti nulla in virtute tantos progressus fecerunt, magisque evaserunt invicti, quam in illa, in qua antè defecerant: castiores cum S. Maria Magdalena post libidines; fidiiores cum Thoma post incredulitatem; constantiores cum S. Petro post instabilitatem; lucrum omne injustum cum S. Mattheo magis exosi post usuras. Ineptum proinde semper est, ad excusandas suas misérias dicere; Sanctos illos fuisse: cum hoc non infantes, sed reos nos constituat; cum illi fuerint, quod nos esse deberemus. Ecquid est tandem esse Christianum, nisi esse electum à Deo ad vivendum sanctè ac perfectè? *Dilectis Dei, vocatis sanctis.* Hæc est nomenclatura ut omnium gloriosissima, sic & communissima, quâ Apostolus Fideles in Epistolis suis indigitat, dum identidem Sanctos vocat, aut quod tales re ipsâ essent, aut ne obliviscerentur obligationis, quâ tales esse tenebantur; si tamen respondere volebant divinæ vocationis excellentiæ, & familiaritatis, quâ Deo devincti sunt; qui non tantum

subditos, ut omnes homines sunt, sed servos etiam illius Majestatis se esse proficiuntur. *Elegit nos in Christo ante*

Eph. 1. 4.

Mundi constitutionem, ut essemus Sancti.

Qui recusat imitari Sanctos, necesse est, ut illustri etiam Christiani nomine ac titulo cedat; cum idem sint Christiani ac *Gens sancta*, idem quod *Isrlis Sanctorum*: nepotes nimirum ac posterii innumerabilium Sanctorum Confessorum, Praesulum, Virginum Martyrum, qui sanguine suo profapiam nostram nobilitarunt: unde cum tam sancta sit radix, par sanè est & ramos esse sanctos; *Si radix sancta,*

Rom. 11.

16.

& rami: nam & nostræ quodammodo venæ plenæ sunt illo succo, illo liquore, spiritibus, vigore, quibus ad Cælum usque pulcherrimæ illæ ac nobilissimæ arbores se extendere: id enim si ita non est, quomodo radicis hujus rami sumus? Omni proinde huic prærogativo juri obnuntiet oportet, quisquis vult esse eximius obligatione, Sanctorum gesta ac vitam pro viribus imitandi.

IX. Quin imò ne illà quidem merito amplius gaudebit Custodis tui Angeli institutione ac gubernatione, qui ab eo imitando abhorret; nam & hic nobilissimus Genius nō alio magis titulo gloriatur, nec alibi magis à nobis desiderat, quàm ut simus Sancti. Quod re alià nullà magis gloriatur, plurisque faciat in sese, dubitari non potest; cum ut inter humanas, ita & inter Angelicas excellentias ac decora supremum sit Sanctitas. Hac ubi defuerit, aliorum ratio habetur nulla, unde videmus, quòd etsi Monarchæ

hujus Mundi læsa Majestatis suæ reos ac perduelles, non plebant tantum gratiæ ac favoris sui privatione, sed hisco etiam addicant bona eorum plene omnia, Feuda, domos, agros, census, & quidquid ad eos quoquo modo pertinebat; Deum tamen Lucifero, illi perduellium coryphæo, & sequacibus omnibus, etsi tantæ tamque infamis perfidiæ Reis, non adenuisse decora, quibus ornabantur, cetera, non rerum scientiam, non agilitatem summam, non prudentiam, non vires, sed solà eos Sanctitatis, eorumque munerum, quæ cum hac conjuncta sunt, jactura mulctasse. *Dona naturalia est S. Th. A. integra manent*: quæ est doctrina ex P. 9. 1. 4. S. Dionysio hausta; ejusque rei causa est, quod dorum ceterarum ac munerum omnino omnium, si Sanctitati conjuncta non sint, nulla in Cælo ratio habeatur: Scientia absque Sanctitate ignorantia reputatur: velocitas sine Sanctitate æstimatur tarditas; prudentia sine Sanctitate stoliditas; vires ac robur sine Sanctitate mera imbecillitas. Sola Sanctitas, ut est titulus, quo solo Cælestes Genii Deum compellant, Choris omnibus summam semper concordiam concinentibus, *Sanctus, S. Th. A. Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Exercituum*: ita & ipsi pro se non alio magis gloriantur, *Angelus Domini sanctus sit in itinere vestro*. Non est proinde, cur porro ambigamus, an ille Angelus, cujus fidei ac curæ creditas unusquisque nostrum est, pluris aliquid in se æstimet, eoque gloriatur, quàm quòd sit Sanctus.

X. Nec-

X. Nec obscurius est, nihil eundem vehementius à nobis desiderare, quam ut simus Sancti. Hæc enim, & non aliâ magis causâ à primo inde, quo lucem aspeximus, momento, nobis ille datus est, ut ejus Magisterio discamus obedire Deo, in quo tandem, tanquam in Synopsi, Sanctitas consistit. Nescio an unquam nostrum, qui spiam animum de industriâ intenderit ad considerandum & intelligendum exemplum illud obedientiæ incomparabile, quod oculis nostris Fides objicit, dum docet Custodem nostrum Genium semper nostro hære lateri, ut Deo ita jubenti obtemperet.

Th. 80. 11. Angelis suis Deus mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. Applicate ad hæc perpendenda mentem, ait S. Bernardus, & duplex hoc maxime caput examine: cui hoc sit imperatum, & quem in finem? Jussa hæc accipit Angelus, infinito prope intervallo nostrâ conditione superior; tam naturâ, spiritali omnino & concretioneis omnis corporeæ experte, atque adeo Divinæ Naturæ similiore; quam facultatibus, validis, planè ac ad operandum expeditis plus quam satis estimari queat; atque adeo etiam actionibus, quæ tam præstantibus ac potentibus facultatibus respondent: ac denique superior nobis amplissimis gratiæ & gloriæ donis, quibus Princeps hic cælestis curiæ exornatus est. Hic est, qui jussa hæc accipit. Et quæ illa? Uradit homini misero, rudi, indocili, peccatori, qualis est nostrum quilibet. Paret autem ille his imperiis sic ad amissum,

ut ne momento quidem unico à latere nostro discedat. Et hoc miro mirius nobis non videatur? Cùm Balenæ sint oculis lusciosis, ducem illis providit natura pisciculum, qui pueri instar manum cæcæ porrigat. Merito hanc Providentiæ curam tam amabilem miramur. Haud paulò tamen admiratione dignius foret, si pisciculum luscum bene oculata balena duceret. Hoc autem, imò sine comparatione majus prodigium, quod perpetuò nostrâ causâ operatur Gratia, dum cæco homini ducem dat Cælestem Genium. Minus quidem admiratione dignum foret, si saltem jus fasque esset. Angelo perfectissimo deserere homuncionem non cæcum tantum, sed ingratum & effrontem, quoties ille insuper habitis doctoris ac ductoris sui monitis sanctissimis ac sapientissimis, summam per insaniam peccare non erubescit. Sed ne tum quidem permillum illi est recedere à cliente.

S. Th. p. 1. q. 113. ar. 6.

Apes odoratu sunt tam delicato, ut prope fœtidum cadaver morari non possint; quin ne flores quidem attingunt jam marcescentes & languidos. Quomodo igitur spiritus hi purissimi, & labis omnis nescii constanter adherent animæ peccatrici? qui sit, ut tergum illi non obvertant, non primo momento deserant, suâque custodiâ destituant? Non aliâ causâ, quam, quia, ne id fieret, Deus veruit. *Non Ex 23. dimittet, cum peccaveris.* Atque hoc obtemperandi studium facit, ut etiam ad latus Peccatoris putridi, & tetriorem, quam ullum cadaver, mephiticum exhalantis, Cælum tamen ipsi

T t t 3 in-

inveniant. O Illustre divinis justis obtemperandi exemplum! quam pudebit nos coram Judice Deo, si illud sequi, ex eo proficere neglexerimus? si petrexerimus oblectari illis imperiis, ea protervè violare, quæ Principes isti immortales tam pronis animis adorant, tantâ fide & obsequio tam prompto exequantur.

II.

XI, Sed illa beneficentissima fide-
ra, quæ Solis vicem implent, non con-
tenta lucem in nos derivasse, innum-
mera etiam alia munera nostrum
in sinum effundunt. Transeamus
proinde à Sanctorum exemplis, qui-
bus viam ipsi nobis monstrant, ad o-
pem & auxilium, quod suis precibus
impetrant. Lex humana, Magnates,
ne & l. s. & præpotentes viros advocandi mu-
neris- nere arcer: aliis in Cælo legibus vi-
cunquo vitur: Miseratio enim Supremi Nu-
Cne lice- minis tam non interdicit Magnatibus
at Poten- & Principibus suis nostro patrocínio,
tibus. ut imperet etiam. Hac quoque par-
te videri poterat nobis abundè suffi-
cere, si Mediator esset solus Servator
noster Jesus. Ut tamen ille Sanctos,
socios esse suos voluit in curanda ho-
minum salute, sic & socios esse vult in

Jo. 17. 22. munere patrocinandî. *Claritatem
quam dedisti mihi, dedi eis.* Ut proin-
certi simus ac securi, quod Beati Ca-
lites suis nos juvent suffragiis & plu-
rima nobis, ut salutis nostræ Media-
tores secundarii, beneficia impetrent,
Id quod duplici ratione accidit, quan-
do scilicet vel nostras nos preces sup-
plices eorum operâ Deo offerimus,

vel quando ipsi nostro bono & com-
modo Deo supplices fiunt.

XII. Plurimum igitur tunc nobis
profunt Beati, quando libelli nostri
supplices eorum velut manu Deo por-
riguntur. Noctis, nihil esse, quod
magis gratas acceptasque Deo preces
faciat, quàm animi modestiam ac de-
missionem. Oratio siquidem sagittæ
instar est, quæ tantò majore vi ac im-
petu jacitur, quò magis arcus retror-
sum curvatur. *Oratio humiliantis se pe-
netrat nubes.* Est autem modestiæ ac
demissionis singularis, indignum se
existimare, qui suos ipse libellos Deo
porrigat, eâque causâ optare alium,
qui gratior illi acceptiorque, manu
eos suâ offerat. Hæc igitur semper
efficiet, ut magis Deo placeant, quæ
sic funduntur, eiq; offeruntur preces.
Centurio ille Seniores populi ad Chri-
stum misit, cum ipse indignum se exi-
stimaret, qui coram tanto Principe
appareret: *me ipsam non sum dignum ar-
bitratus, ut venirem ad te.* Hac au-
tem tam abjecta de se opinione adeò
intima cordis Christi penetravit, ut
palàm ille miraretur, etsi in eum, ut
sapientiam inchoitam, nulla vera ad-
miratio caderet. Nec demissionis
tantùm multum est in precibus, quas
nostro nomine Deo Calites offerunt,
sed crescit etiam magnis incrementis
fiducia, quam excitat ipse rogantium
numerus. Hæc autem quantum con-
ferat, quis satis explicet, cum constet
eâ proportionem crescere vim ac virtu-
tem precum, quâ crescit fiducia? Na-
vis pluribus jactis anchoris securius ri-
det insultantes procellas, minusque
flu-

P. SEGNERI
Homo Christianus

fluctuat: sic & oratio, plurium Cælitum simul rogantium fulta subsidio minus fluctuet necesse est.

XIII. Altera ratio, quæ Sanctorum nobis preces commodant, est, cum ipsi moventur, ad rogandam à Deo nostris miseris ac ærumnis opem, ac remedium. Duplici modo, si S. Thomæ credimus, pro nobis Sancti orant, & voce, & re ipsa; seu, ut dicimus, expressè, ac tacitè. Tacitè quidem, quia eorum merita temper divinis oculis obversantur; & ideo non tantum gloriam Deo reddunt, ut incensum in Altari, sed simul semelque miserationem malis nostris implorant. Quæ autem huic tacite orandi rationi vis insit, quis satis explicet? Miles qui vulnera ostentat Principi, quæ in pugna accepit, quæ de Regno agebatur, non aliâ indiget faciendâ, quæ pro suis necessariis peroret. Satis, & plus quàm eloquenter perorant cicatricum illarum nondam obductarum ora, absque eo, quod ullius vocis ministerio animentur. Cogitemus proinde, quantum nobis impetraturus sit exercitus Martyrum innumerus suis illis tormentis, ac crudelibus, quas passi sunt, laniens; ut nihil de illis dicam, qui si cum Martyribus sanguinem fidei causâ non profuderunt, tam multa tamen dura sunt passi; hi quidem peregrinas obeundo terras, & ad loca sancta invisendo; illi docendo & prædicando; alii generosissimis alios præcedendo exemplis abnegationis ac victoriæ de suis propensionibus, pie-

tatis in Deum ac Cælites, Tolerantia, Castitatis! Adeo arrisic Herodi impio illa saltatrici mulierculæ impudentia, ut stultâ prodigalitate dimidium Regni promitteret, si illa petisset. *Licet dimidium Regni mei Marc. 6. petieris, dabo tibi.* Quid igitur impetrare non poterit tot Virginum innocentissima puritas à Deo, cujus bonitas limites non habet, beneficentia circumscribi se non patitur, quique summè æstimat opus omne, suâ causâ & amore factum? Id solum hac in re dolendum, quod dura ita pro nobis Cælitum omnis vita ac merita perorant, ingratissima nostræ flagitia obstrepant, quò minus audire Deus possit. Est certum quoddam oleum, quod impedit, quò minus ferrum Magnes aliquando ad se trahat, etsi trahendi virtutem non auferat. Apparet hinc, quæ causâ omnium nonnunquam Cælitum plurima ac maxima merita emolumentis nobis nihil adferant, etsi ad Cælum usque vi ac virtute sua trahere nos debere videantur. Nimirum non pauci foedissimis sordibus nimium quantum oblitæ sunt: omni parte stygium quoddam oleum exundat, quod quò tenacius eorum voluntatem vitio agglutinat, hoc potentius vim omnem, quam Cælitum merita cæteroquin in nobis sursum trahendis exererent, eludit. Hinc docet Angelicus, non semper audiri à Deo tacitas has Cælitum preces, propter tam multos, quos parte nostra nos obices interponimus.

XIV. Quamquam autem tacitas has

S. Tho.
suppl. 9.
12. ar. 3.

Encl. 31.

12. ar. 3.

Suppl.
9. 72. ar.
3. 6.

has preces non semper Deus audit; nunquam tamen non audit explicitas; hæc enim, eodem S. Doctore teste, fundantur illâ notitiâ, quam Cælites habent, quâque vident, Deum, nunc hoc, nunc illo rerum statu, velle nobis benefacere; sic tamen, si illi disertè pro nobis eas gratias flagitent. Unde stabili illâ, & velut habituali pro nobis interpellandi ratione non contenti, meritis, quæ semper extant, jungunt alteram adiuvalentem, Deoque ut Advocati nostri exhibent multiplicem, quâ premimur, necessitatem. *Hic est, qui multum orat pro Populo, & universâ sanctâ Civitate; Ieremias, Propheta Dei.* Ita facer textus de Jeremia Vate, jam mortuo loquitur: idque de Cælitis reliquis proportionem suam citra dubium intelligendum. Nam, ut S. Hieronymus advertit, si tum, cum etiam mortales propriis urgebantur miseris, nec sui curam ponere poterant, non idcirco preces pro nobis fundere omittebant, & Dei dona impetrare; quantum id amplius eos facturos par est credere, cum de se, & salute sua securi, nos etiam inter pericula vident luctari? an aliud magis cupient, quam ut eorum triumphos, eorum trophæa spectemus propius & ipsi triumphantes? Apostolus testatur, suis precibus donatam à Deo vitam ducentorum sexaginta sex comitum in formidabili illa tempestate, quâ jactatus est, cum Melitam veheretur. Et nunc ille in portu cum Christo, securus omnium periculorum, pro

illis non oret, quos videt etiamnum, alto in Mari cum fluctibus, & tot periculis luctari? *Et postquam resolutum contra esse cepit cum Christo, tunc ora clausit, furus est? Duabus maxime doctibus, insignem oportet esse Advocatum: ut & dicendo sit potens; & magno causam studio & amore complectatur. Utrâque hæc ad stuporem valent Beati Cælites. Primum enim sincero nos corde diligunt. Quisquis Angelorum Deum diligit, certus sum, quod etiam me diligit; dicere solebat S. Augustinus; diligit nimirum me, ut opus Dei, & diligit me in Cælo dilectione tantò defecatiore, tantò ardentiore, quantum sua in Sphæra ignis plus operatur. Parte autem alterâ, precum ipsorum, nostro commodo, vis est longè maxima. Sidera errantia, quæ longius à terra distant, minus in eam possunt. At è diverso Cælites, etsi in auge sunt suæ Beatitudinis, virtute polent ad nos juvandos efficacissimâ. Satis sit dixisse, Cælitem preces vim quodammodo Deo inferre. *Ira Dei præiudicibus Sanctorum frangitur,* ut loquitur S. Hieronymus. Atque ita quoad Sancti Viatorum sunt in numero, repulsam pati & ipsi possunt; at non, cum jam Comprehensoribus accensentur. Eo in statu, quidquid disertè petunt, obtinent; secundum S. Th. quod orant pro nobis aliquid postulant. *Suppl. 9. do, semper exaudiuntur.* Affirman. 72. ar. 2. dum idcirco, Beatos Cælites illos esse, ad 2. qui coram Dei throno supplices & incurvi Mundum suis precibus sustinent. *Sub quo curvantur, qui por-* *1701.**

Suppl. 9.
72. ar. 2.
ad 5.

2. Mach.
15. 14.

Act. 27.

P. SEGNERI
Homo Christianus

Suppl.
72. ar.
6.

de Cæl.
Hier. ar.
ch. 11.

sant orbem. Sic de iis locum istum S. Hieronymus interpretatur; eorumque precibus tribuit, quod Mundus, flagitorum suorum mole prægravis, non intereat. *Sancti portant Mundum, dum eum, ne ruat ac pereat, orationum fortitudine sustinent.*

XV. Neque est, quod quisquam metuat; ne hic loquendi modus aliquid divinæ Bonitati deroget, quasi hac opus habeat, ut ad nobis beneficiendum excitetur, ac stimuletur.

Non ita feres habet, si non erravit

Suppl. 9. Angelicus. Fit hoc eâ causâ, ut ferretur pulcherrimus ordo, quo constituit Deus infima per media ad suos fines perducere. Cum proinde nos tam longè absumus à Deo, decet nos ad eum adduci propius mediis Cælitibus; jam eo præsentibus, qui nos inter, & illum, Mediatorum munere fungerentur.

Quare sicut in Deo potentia plenissima defectum non arguit ea voluntas, quâ vult ad rerum productionem effectationemque etiam causas leucundas aliquid conferre; ita nihil ideo Bonitati ejus decedit, quod velit Sanctos suis pro nobis ad ipsum precibus, simul cum ipso aliquid conferre ad producenda tantò nobiliora Gratia opera, usque eò, ut simul cum ipso operentur salutem Animarum, quâ re non est alia divini in Mundo, juxta celebre illud S. Dionysii: *Omnium divinorum divinissimum est, cooperari Deo in salutem animarum.* Imò hæc est Bonitatis ejus vis immensa, non tantum sui visione & aspectu Beatos reddere su-

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. III.

os servos, sed virtutem etiam iis conferre, salutem ac beatitatem aliis obtinendi. Præterea id agit sollicitè, ut Sanctos suos mortales cuncti maximis honoribus afficiant, eaque causâ vult eorumdem precibus plurima in nos omnis generis beneficia redundare: Satis enim novit, non alios Principum affectas à subditis honorari & propè adorari impensius, quàm qui plurimum gratiâ apud Principem possunt, quorumque causâ in multos ille beneficis sic ac liberalis.

XVI. Cunctis his ex capitibus palam est, quàm misera sit illa Anima Christiana, quæ penitus destituta singularibus illis gratiis ac favoribus, quos alii accipiunt à Cælitibus suis Patronis, aliud tandem non habet, quod expectet, quàm quod ignavis illis incolis urbis Laïs evenit; qui cum nullo essent fœdere aliis gentibus, quæ plus valebant opibus, juncti, nullo negotio extincti, extirpatique sunt, *Nullo penitus, ut loquitur sacer textus, ferente præsidium, eo quod cum nullo hominum haberent quidquam societatis ac commercii.* Invadent miseram hostes, sanam etiamnum, & vegetam, multoque magis morti proximam; nec tamen erit, qui adjuvet: *nullo penitus ferente præsidium:* in justam summi teporis, & negligentia penam, quâ omisit societatem ac fœdus cum quoquam Cælitum contrahere, quo ipsa teneretur, cultum illis exhibere, eorum opem postulare; Cælitibus vicissim opem ac patrocinium, omnemque beneficiam

U u u centiam

centiam exhibituris. *Ascendi ad Caelum deprecatio, & descendi miseratio.*

XVII. Verum de illis quid dicemus, qui non tantum non colunt ac venerantur Sanctos, eorum patrocinium anxie prensantes; sed etiam contemnunt, ut habeant adversantes? Hujus futuri impij illi sunt, qui eos, quam possunt sacrilege blasphemant; Necesse est sateri, infames istos & consecratos contendere inter se, quis eorum crebrius os suum malo Dæmoni commodet; qui cum felices illos aliter contemptui habere non possit, quam solo animo, qui, contra ac ipse, fidem Deo servarunt intactam, nec per summum ab eo scelus defecerunt, horum sacrilegorum operâ id etiam assequitur, ut verborum eos contumeliis dehonestet. Sed attendant, qui tales sunt, indigni, quo gloriantur, Christianorum nomine; attendant sibi: sicut enim qui Sanctos veneratur, Deum veneratur, & ab hoc sui cultus mercedem expectat; sic qui Sanctos blasphematur, Deum blasphematur, & ab hoc expectare debet penas, quas dabit nunquam graviores, quam si ipsum Deum impio ore blasphemasset; cum is facilius consueverit ignoscere injuriis in se, quam injuriis in ser-

Gen. 12. vos suos. Maledicam maledicentibus tibi; aiebat ad Abraham Deus ipse.

In Epist. Et narratur eam in rem de Juvene, sub nom. mali corvi ovo pessimo, cum aliquando S. Hieronymi nomen fœdè lacerasset, adfuisse mox tetri archiopis formâ Dæmonem, atque in oculis aspectantium arreptum infelicem il-

lum secum asportasse, ad prosequendas ibi blasphemias, ubi lintuntur nunquam, sed semper denovo inchoantur: sic & alterum terribile Oraculum implendo: *Qui maledixerit tibi, in maledictione reputabitur.*

XVIII. Neque hic sistunt execranda aliqua impiorum linguæ: eo progrediuntur, ut in Cælitum contumeliam etiam Dæmonem Sanctum appellent. O linguas, quas ne stygias quidem dixisse sat est, cum nec Infernus tale unquam mendacium effutiret! An enim est in antro illo omnium calamitatum, illas inter umbras, in horrore illo sempiterno, qui audeat, Dæmonem laudibus & encomiis exornare? quin imò alias alium in maledictis in eum jaciendis viacere contendit, quibus solis horrenda & inexaturabilis ejus impietas digna est. Quæ igitur hæc exonerandi bilem ratio, *Sancte Dæmon, Sancte Dæmon:* quæ non una in regione verba tam crebrò audiuntur? Virescere, quæ sit Dæmonis sanctitas? hæc nimirum, ut ardeat æternum tantquam victima Divinæ Justitiæ, & quantumvis nolens atque renitens, summam illi & immensam ipsi suis funestissimis penis gloriam rependat & honorem. Et ejusmodi sanctitatem ille sanè quam volens communicabit cum omnibus his, qui ratione tam insolita blasphemant, dum sacrilegum eorum os implebit igne æterno, non aliter, quam si acerram vivis impleret carbonibus, ut deinde ipsis blasphemus ter infelices illæ linguæ Deum honorent.

XIX. Sed missos illos facio, quos malo credere, mihi nunc dicenti operam non dare. Hortabor vos potius Jobi verbis, ut sollicitè ac velociter alicujus è Cælitibus opem imploreris, eique salutis vestræ committatis causam, dum adhuc illa pendet:

lib. 5. t. 1. voca, si est, qui tibi respondeat, & ad aliquem Sanctorum convertere. Eligat quisque ex omni Divorum numero Patronum singularem, magisque insignem, & studeat ejus sibi favores ac protectionem demereri omnis generis honoribus, obsequiis, & animi devoti indicis, vulgò inter Christianos usitatis. Magnus Mogorum.

larric. l. 4. Rex Ecchebar ita se Solis cultui adixerat, ut quater de die eum salutarer ac coleret longo elencho mille quadraginta titulorum & encomiorum magni hujus Planetæ; nunc ejus admirans excellentiam, nunc reverens dignitatem, nunc beneficia commemorans. O quam verocè, ne Monarcha hic Idololatra extremo illo die ruborem excutiat longè plurimis è Christianorum numero, qui inter negotiosa parvæ familiæ tempus non inveniunt vel Litanias consuetas in alicujus Divi honorem recitandi, cum ille inter Regni vastissimi negotia horas potuerit invenire pangendis illi tot encomiis, qui ne aures quidem haberet, quibus eas audiret!

XX. Præcipuo autem studio cuperem vos prensare Custodis vestri Angeli favores, & singularibus obsequiis eundem colere ac venerari. Maximè autem vobis illum demere-

bimini audiendâ ipsius voce ac monitis; cum istud præcipue Deus jubet, dum de illo loquitur. *Audi. ved. 23. vocem ejus.* O vos beatos, si id egeritis! experimini enim favores planè singulares, quibus inducamini ad omne vitiorum genus deserendum, & fugienda quam longissimè omnia salutis pericula. Ajunt Pavonem tam beneficium, quam formosum, occulto quodam naturæ magisterio cognoscere, quo loco venenum aliquod lateat; eoque confestim accurrere, ubi illud asservatur, strepera dein voce sua, alarum agitatione ac concussionem nihil non agere, ut vas, quo illud clausum est, diffringat, aut evertat saltem; & si terrâ conditum sit, pedibus illud sollicitè refodiat. An non hoc, & plura etiam ager Custos vester beatissimus in rebus & causis vestris? Ager sanè; & nisi protervia ac contumaciâ singulari peccatorum venenum, abditum animo retinere obstinetis, impellet ad illud verâ aliqua, sincerâ suisque absolutâ numeris confessione promendum; rumpet, quo illud clausum est, vas; tollet inquam & amovebit occasionem illam periculi plenam, illud commercium, illam familiaritatem pravam, quæ sunt velut poculum toxicæ voluptatum. Verbo, omnia vobis Cæli dona impetrabit. Et sicut parvulo, qui necdum suis manibus carpere fructus potest, qui paulò altiùs à terra hærent penduli, ramos insectimus, dum stringere manibus possit; sic ille suo patrocinio, suis precibus divi-

nam flectet miserationem, ut vos per-tingatis ad colligendos & accipiendos ab ea favores singulares & copiosos, ad quos vestra merita cateroquin non porrigerent. *Ad aliquem Sanctorum convertere.*

XXI. Isti proinde, quod dicebam, erunt Turres asyli ac receptus suo patrociniis: *Turris fortitudinis à facie inimici*: isti viam monstrabant securam exemplo. Finiam idcirco verbis sancti senis Tobie, & velut synopsis complectar, quidquid hucusque à me allatum est. *Filii Sanctorum sumus*: & nisi per summum probrum, omnino degeneres esse malimus, & tantis indigni natalibus opus erit imitari & factis exprimere mores Parentum tam gloriosorum; nec imitari solum & sequi, ut heliotropia solent, vultu & aspectu ad illos converso, sed pedibus: quod perinde est; ac dicere non satis est eos sequi probando & admirando eorum generosa & præclara gesta, cum interim hæreamus in terra vivendo more belluarum, ne dicam impiorum.

Prov.
17. 6.

XXII. *Filii Sanctorum sumus*. Quem autem filium non tangit Parentum gloria? *Corona senum Filii Filiorum, & gloria Filiorum Patres eorum*. Beati Calites summam Ecclesie jam gloriam pepererunt: decet igitur nos vicissim esse coronam eorum, ipsorum opem ac nomen reverenter implorando, templa eorum cultui dicata modestè frequentando, illorum cultum studiosè promovendo, dies eorum honori festos singulari præcipuè pietate so-

lennes habendo. Quæ autem vulgò esse solet inter Christianos ratio dies Calitibus sacros transigendi? Nundinæ, Ludi, comestiones, comotationes, choreæ vel ante Templo- rum fores ductæ; hæc sunt, quæ ferè Divos venerantur, obsequia. Antiqui Idolorum cultores non immeritò talibus Deos suos obsequiis venerabantur; offerebant enim & exhibebant id, quo uno ejusmodi vitiosus Deorum grex gaudebat, victa. At nos quomodo Cæli inquilinos sic honorare præsumimus? An colemus Patronos & Tutores nostros tam inclitos Nundinis, quæ illo anni tempore institui solent celebrari, hoc est, pleno illo jure exercendi artes ac fraudes, quas ipsi verbis, calamo, & factis ipsi detestari & odisse docuerunt? Colemus Martyres, qui tam atrociam pertulerunt tormenta, hilariùs & lautiùs, quam unquam aliàs, eo die vivendo, quo ipsi inter cruciatus vivere desierunt? Colemus Virgines illa frequentando conventicula, illos cætos, quos ipsæ cum viverent, tantopere horrebant, tantopere abominabantur? Absint hæc procul: sic enim Sanctos venerari nos facit videri stultos eorum filios, atque adeò pro favoribus, eorum contra nos iracundiam concitat.

Ira Patris, filius stultus.

XXIII. *Filii Sanctorum sumus*: & idcirco filiali eos fiducia in necessitatibus oportet appellare. Ethnici, cum timerent à Diis suis deseri, eos alligabant; tam erant in judicando infani. Nos nihil est quòd ejusmodi fugam

figam metnamus. Faciamus officium Filiorum erga Cælites, & securi sumus. Amant nos illi charitate maxima, atque idè nostrâ causâ etiam atque etiam cupiunt. Et quanquam id secus haberet, tamen periculum non esset, ne nos destituerent, ipsi siquidem Deo vinculis charitatis tam arctis devincti sunt, ut aliud velle nequeant, quàm ut nos junctâ cum ipsis operâ illo fruamur, & quam possumus, gloriâ per omnem de-

ceps æternitatem exhibeamus. Nec verò aliud par est à nobis quotidie postulari. Beatos sanè nos, si in re tanti momenti omnem exosi sumus ignaviâ! Sperare enim verò licebit, nos post peregrinationem hujus vitæ non longam appulsiuros in patriam, & ibi præsentis agnituros, & grâtiâs iis maximas habituros, qui jam salvi id egerunt unice, ut nos quoque hoc ex exilio ad salutis portum felicissimè appleremus.

DISCURSUS ULTIMUS.

De Necessitate ad Mortem se preparandi.

Iur cum Majores nostri crederent, non aliud in Mundo mare esse, nisi illud, quod, quia terris undiq; cingitur, Mediterraneum appellatur. Unde si qua navis geminos illos ad montes accessisset, qui fretum Herculeum claudunt, Abylam inquam & Calpen, ultimos illa naturæ fines attingisse videbatur, ultra quos progredi liceret nemini. *Non plus ultra.* Sed jam à pluribus seculis infantiam hanc suam Mundus dedidit, experientiâ doctus ultra illud nostrum mare, Oceanum diffundi vallissimum, in quo naufragis inevitabilis sit mors, ad litus autem secundâ navigatione appellentibus opes ac divitiâ ingentes paratæ. Hac ratione Ethnici etiam olim

credebant, sinem & terminû ærumnarum humanæ vitæ esse mortem, *Ultimum terribiliam*, ultra quam mala essent nulla, nisi quæ sibi rudes & nimidum creduli fingerent, vel quæ solâ Pœtitarum fabularum auctoritate niterentur. Verùm non fallente Fidei magisterio pridem didicimus; mortem humanarum ærumnarû metam non esse, sed tenue principium. *Hac autem omnia Matth. inia sunt dolorû* Latius multò longius. 24.8. que patet ille malorum Oceanus, quæ ultra vitæ nostræ columnas metaere debemus, si naufragium facimus; sicut è diverso multò & fortunatius, & omnium opum affluentia nostro litore beatus litus est, ad quod secundâ navigatione usi, appellemus. Quid autem hæc fide docente intellexisse juvat, si subinde vivimus, tanquam si altissi-

Uuu 3 m̄